

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ГУМАНІЗАЦІЯ
НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ**

Збірник наукових праць
(Спецвипуск 12)

Слов'янськ - 2013

Слов'янський державний педагогічний університет з 01.06.2012 р. реорганізований шляхом приєднання до Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.10.2011 р. № 992-р «Про реорганізацію деяких вищих навчальних закладів», наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 30.12.2011 р. № 1600 «Про утворення державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» зі змінами, внесеними наказами № 205 від 21.02.2012 р. та № 785 від 05.07.2012 р.

Поштова адреса місцезнаходження ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»: вулиця генерала Батюка, 19, місто Слов'янськ Донецької області, Україна 84116.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ГУМАНІЗАЦІЯ
НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ**

Збірник наукових праць

(Спецвипуск 12)

Слов'янськ – 2013

Гуманізація навчально-виховного процесу : збірник наукових праць / [За заг. ред. проф. В.І. Сипченка]. – Спецвип. 12. – Слов'янськ : ДДПУ, 2013. – 267 с.

Редакційна колегія:

- Сипченко В.І.** – кандидат педагогічних наук, професор (відповідальний редактор)
Борисов В.В. – доктор педагогічних наук, професор (заступник відповідального редактора)
Євтух М.Б. – академік АПН України, доктор педагогічних наук, професор
Солодухова О.Г. – доктор психологічних наук, професор
Бадер В.І. – доктор педагогічних наук, професор
Гавриш Н.В. – доктор педагогічних наук, професор
Гриньова В.М. – доктор педагогічних наук, професор
Григоренко В.Г. – доктор педагогічних наук, професор
Золотухіна С.Т. – доктор педагогічних наук, професор
Плахотнік О.В. – доктор педагогічних наук, професор
Омельченко С.О. – доктор педагогічних наук, професор
Попомарьова Г.Ф. – кандидат педагогічних наук, професор
Панасенко Е.А. – кандидат педагогічних наук, доцент

У збірнику наукових праць представлені результати досліджень науковців, які працюють над проблемами розвитку сучасної освіти та науково-педагогічної думки у теоретичному, історичному та практичному аспекті.

Для науковців, викладачів, докторантів, аспірантів, студентів педагогічних навчальних закладів, практичних працівників системи освіти.

The following miscellany shows the result of the researches of the scholars, who work at the problems of the developing modern science and scientific-pedagogical thought in t historical and practical aspects.

For scientists, teachers, doctorates, graduate students, students of teacher training institutions, practitioners of education system.

Збірник наукових праць є фаховим виданням із педагогічних наук

(Бюлетень ВАК України № 3, 2010 р.).

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
серія КВ № 8844, видано 09.06.2004 р.

Видано Державним комітетом телебачення і радіомовлення України

Друкується за рішенням Вченої ради
Донбаського державного педагогічного університету
(протокол № 1 від 26.09.2013 р.)

ВИЩА ШКОЛА

«Главным ориентиром для нашего университета сегодня является формирование нового поколения инженерной элиты, владеющей глубокими фундаментальными и специальными знаниями, в том числе в области современных информационных технологий, способной творчески и эффективно работать, генерировать новые идеи и настойчиво внедрять их в жизнь на благо Украины».

**ОБРАЩЕНИЕ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ СОВЕТА РЕКТОРОВ
ВУЗОВ ДОНЕЦКОЙ ОБЛАСТИ, РЕКТОРА ДОННТУ,
ЧЛЕНА-КОРРЕСПОНДЕНТА НАН УКРАИНЫ, ГЕРОЯ УКРАИНЫ**

Минаева Александра Анатольевича

к магистрам, выпускникам вузов

Уважаемые магистры!

Позвольте Вас поздравить с успешным окончанием обучения в магистратуре вузов Донецкой области и возможностью всем вместе вписать свою страницу в истории нашего края.

Позади непростые годы упорного труда на пути в мир знаний и творчества, и как говорят в народе, не один пуд соли съеден.

Опираясь на собственный опыт, могу утверждать что лучшие годы жизни – годы студенчества. Хорошо быть доктором наук, лучше профессором. Но нет лучшего периода жизни, чем «студенчество».

організаційних форм навчання. Доцільність використання методів у розроблених змістових модулях на предметному рівні обґрунтована організаційними формами навчання. Визначено види ІКТ для підтримки професійної діяльності фахівця-філолога, подано перелік знань і умінь бакалавра філології у сфері інформаційно-комунікаційних технологій.

Література

1. Журавлєв І. К. Взаємозв'язок прийомів, методів і організаційних форм навчання [Електронний ресурс] / І. К. Журавлєв. – Режим доступу: <http://www.rcde.ru/method/954.htm>
2. Клопов Р. В. Інформатизація вищої фізкультурної освіти / Р. В. Клопов // Теорія і методика фізичного виховання. – Харків: «ОВС», 2007. – №4. – С. 4-8.
3. Костікова І. І. Теоретико-методичні засади професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов засобами інформаційно-комунікаційних технологій: дис. ... д.пед.наук: 13.00.04 / Костікова Ілона Іванівна. – Харків, 2008. – 469 с.
4. Організаційно-методичні умови розвитку професійної компетентності вчителів загальноосвітніх навчальних закладів [Електронний ресурс] / Н. Серієнко // Електронне наукове фахове видання «Теорія і методика управління освітою». – 2010. – №3. – Режим доступу до журналу: <http://umo.edu.ua/katalog/514-elektronne-naukove-fahove-vydannja-qteorija-ta-metodyka-upravlinnja-osvitoju-vyypusk-3-2010>. – Назва з екрану
5. Осадчий В.В. Система інформаційно-технологічного забезпечення професійної підготовки майбутніх учителів в умовах педагогічного університету: [Монографія] В.В.Осадчий, за ред. С.О.Сисоевої. – Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2012. – 420 с
6. Педагогика: уч. пособие. / под ред. Ю. К. Бабанского. – 2-е изд., доп. и перераб. – М.: Просвещение, 1983. – 479 с.
7. Педагогика: уч. пособие для студентов педагогических учебных заведений / В. А. Сластенин, И. Ф. Исаев, А. И. Мищенко, Е. И. Шиянов. – М.: Школа-Пресс, 2000. – 512 с.
8. Сисоева С.О., Соколова І. В. Проблеми неперервної професійної освіти: тезаурус наукового дослідження: наук. видання / С. О. Сисоева, І. В. Соколова / НАПН України. Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих, МОН, Маріупольський держ. гуманітарний ун-т – Київ-Маріуполь: 2010. – С. 273.
9. Чередов И.М. Система форм организации обучения в советской общеобразовательной школе / И.М. Чередов. – М.: Педагогика, 1987. – 152 с.
10. Dudeney G., Hockly N. How to teach English with technology / Series editor: Jeremy Harmer. – Harlow: Pearson Education Limited, 2007. – 192 p.

ЗМІСТ

Минаєв А.А.	3
ОБРАЩЕНИЕ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ СОВЕТА РЕКТОРОВ ВУЗОВ ДОНЕЦКОЙ ОБЛАСТИ, РЕКТОРА ДОННТУ, ЧЛЕНА-КОРРЕСПОНДЕНТА НАН УКРАИНЫ, ГЕРОЯ УКРАИНЫ	
Омельченко С.О.	8
ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА В ДЕРЖАВНОМУ ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ „ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”: ВИМІРИ ЧАСУ	
Балабанов К.В.	13
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГУМАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ НА ПРИКЛАДІ МАРІУПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	
Глузман А.В., Комарова А.А.	18
ЛИЧНОСТНО-ОРИЕНТИРОВАННЫЙ ПОДХОД В ПРАКТИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКЕ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ ВЫСШЕЙ ШКОЛЫ	
Пономарьова Г.Ф.	28
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ ГУМАНІТАРНОГО ПРОФІЛЮ	
Кондрашова Л.	38
О ПРЕПОДАВАНИИ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИН В СИСТЕМЕ УНИВЕРСИТЕТСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ	
Золотухіна С.Г.	52
ІМПРОВІЗАЦІЯ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ УЧИТЕЛІВ	
Сипченко В.І.	58
ПІДГОТОВКА ВИКЛАДАЧА ДЛЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ	
Думанський Ю.В., Івнев Б.Б., Первак М.Б., Шинкарь О.В.	65
ОСОБЕННОСТИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ «ПЕДАГОГ-СТУДЕНТ» В ВЫСШЕМ УЧЕБНОМ ЗАВЕДЕНИИ ПРИ ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ	
Гребенев И.В.	69
СОДЕРЖАНИЕ И МЕТОДИКА ПОДГОТОВКИ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ ФИЗИКИ В КЛАССИЧЕСКОМ УНИВЕРСИТЕТЕ	
Кречетников К.Г.	78
ПОНЯТИЕ И ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ПРЕДПОСЫЛКИ СОЗДАНИЯ ЛИЧНОСТНО-ОРИЕНТИРОВАННОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЫ ВУЗА	
Пономаренко Т.О.	92
ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОГО ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ КЕРІВНИКІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	

Козубцов І.....	102
РОЗРОБКА ЗАСОБІВ ДІАГНОСТУВАННЯ ЯКОСТІ КОМПЕТЕНТНОЇ МОДЕЛІ ПІДГОТОВКИ АСПІРАНТІВ	
Арсен'єва Н.	113
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВИХ ВЕРТОЛЬОТЧИКІВ У ВНЗ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ	
Щебликіна Т. А.....	119
АНАЛІЗ ПОНЯТІЙНОГО АПАРАТУ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ МОНІТОРИНГУ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ВНЗ	
Бондар Л.	126
ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ТА САМООСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ НА ЗАСАДАХ ІНТЕГРАЦІЇ	
Саяпіна С.....	135
НАУКОВІ ДОРОБКИ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДВНЗ «ДДПУ» ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ	
Соколенко Т., Нікітіна Н.....	143
ОСОБЛИВОСТІ АДАПТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ	
Смирєнський В.М.	149
ПРОФЕСІЙНА ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ІМПРОВІЗАЦІЇ ТА ЇЇ СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ	
Кулик Н.	158
ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ КРЕАТИВНОЇ ОСВІТИ	
Марченко І., Посторонко А.....	165
ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ З ФАХОВИХ ХІМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	
Гусак Н., Тимошенко В.	170
РЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ В ПРОЦЕСІ ВИКОРИСТАННЯ СПОРТИВНО-ОРІЄНТОВАНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ВНЗ	
Сьомкін В., Глазова В.....	175
ЛАБОРАТОРНИЙ ПРАКТИКУМ З ТЕМОЮ «МОДЕЛЮВАННЯ І ФОРМАЛІЗАЦІЯ» ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ	
Цибулько Г.Я., Ніскородов В.В.....	182
ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ПОЛІТЕХНІЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ДДПУ	

Чередник О.....	190
ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КРИЗЬ ДУХ ЕПОХИ	
Кара С.	197
ОЗНАЙОМЧА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА – НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ОСНОВ ЗДОРОВ'Я ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
Кампов С.П.	205
РУШІЙНІ СИЛИ СТАНОВЛЕННЯ У МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОСТІЙНОСТІ	
Горбасенко С.....	211
ВПЛИВ ВИХОВНОЇ РОБОТИ У ВНЗ НА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ	
Слабоуз В.	218
ДО ПРОБЛЕМИ ПРО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ДОПОМОГОЮ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	
Попович О.М.....	223
КОНСТРУКТИВНИЙ КОМПОНЕНТ В СТРУКТУРІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ	
Чекан О. І.	231
ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНО-ОРІЄНТОВАНИХ ЗАВДАНЬ В СИСТЕМІ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ	
Мірошніченко Т.....	239
МОДЕЛЬ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ЕСТЕТОТЕРАПІЇ У НАВЧАЛЬНО- ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ	
Наталевич Н.П.....	246
НОРМАТИВНІ ВИМОГИ ДО ІНТЕГРОВАНОЇ МИСТЕЦТВОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ	
Ромашенко В.	256
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ І МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ БАКАЛАВРІВ ФІЛОЛОГІЇ	

ГУМАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Збірник наукових праць

(Спецвипуск 12)

Відповідальний за випуск:

Швидкий С.М. – кандидат історичних наук, доцент,
проректор з науково-педагогічної роботи ДДПУ

Статті друкуються в авторській редакції.

Матеріали зверстано з електронних носіїв, наданих авторами публікацій. Відповідальність за допущені помилки та неточності несуть автори публікацій.

Макет і верстка – *Черкашина Л.А.*

Підписано до друку 26.09.2013 р. Ум. др. арк. 16,69
Видавничий центр ДДПУ,
84116, м. Слов'янськ, вул. Генерала Батюка, 19.

Адреса редакції: 84116, м. Слов'янськ, вул. Генерала Батюка, 19,
Донбаський державний педагогічний університет, кафедра педагогіки
вищої школи.

Тел.: (06262) 3-98-16

E-mail: nauka2004@rambler.ru; tomaluda@mail.ru

Формат 60x84 1/16.
Тираж 100 прим. Зам. № 589.

Підприсмець Маторін Б.І.

84116, м. Слов'янськ, вул. Г. Батюка, 19.
Тел./факс +38 06262 3-20-99. E-mail: matorinb@ukr.net

Свідцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК №3141, видане Державним комітетом телебачення та радіомовлення України від 24.03.2008 р.

відмінність конструктивної діяльності загалом. Допоможе у цьому плані досвід ведення тематичних чи проблемних картотек. Грамотно складена картотека допомагає майбутньому вчителю успішно готуватися до кожного заняття з урахуванням оптимізації засобів, дотримання принципів наочності, систематичності, поступовості, послідовності, індивідуалізації. При цьому важливо розрізнити дві картотеки: картотеку для вихованців (роздатковий матеріал) і картотеку для вчителя (контрольна, психолого-педагогічна картотека). Картотека для вчителя є зібранням тематичних інформативних карток, у кожній з яких розкривається методика навчання конкретній конструктивній дії, а також розвитку особистісних якостей. Створення такої картотеки починається із з'ясування й запису відповідних педагогічних завдань. Подальші записи в картках – результати добору засобів для розв'язку намічених цілей.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших наукових розвідок у визначеному напрямку. Отже, конструктивна діяльність передбачає перспективне й поточне планування процесу навчання й виховання, відбір і розподіл навчального матеріалу, планування своєї діяльності й діяльності вихованців. Для формування у майбутніх педагогів особистісної установки як умови підготовки їх до організації конструктивної діяльності на перший план в психолого-педагогічній підготовці варто висунути чітке визначення цілей і завдань професійної освіти. Особливу увагу варто також приділити формуванню необхідних навичок планування професійного, особистісного і кар'єрного зростання.

Готовність до конструктивної діяльності як елемент професійної компетентності студентів, який може бути сформований у випадку проведення належної роботи, а саме: організації конструктивної діяльності, моделюючої комплексне застосування знань у новій педагогічній ситуації через проектну роботу; здійсненні міждисциплінарної інтеграції, у тому числі через систематичне використання навчально-пізнавальних задач, які конструюють середовище міждисциплінарного застосування професійних знань (наприклад, заняття-тренінги); створення ситуацій, які надають можливості для саморозвитку та самореалізації особистості студента, розвитку здібностей, які пов'язані з індивідуальними особливостями конструктивного мислення кожної особистості (робота з картотекою); дотримання додаткових організаційно-педагогічних умов, які спрямовані на підсилення мотивації студентів до вивчення профільних дисциплін, підвищення їх академічної активності.

Перспективними вбачаються такі напрями розробки указаної проблеми: аналіз принципових положень організації конструктивної діяльності дітей у навчальному процесі; розробка методичного супроводу,

спрямованого на формування особистісних установок студентів педагогічних навчальних закладів на конструктивну діяльність.

Література

1. Кузьміна Н. В. Психологическая структура деятельности учителя / Н. В. Кузьмина, Н. В. Кухарев. – Гомель : изд-во Гомельского гос. ун-та, 1996. – 57 с.
2. Равчина Т. Діяльність викладача вищої школи в контексті сучасної філософії освіти / Т. Равчина // Вісник Львівського університету. – Серія педагогіки. – 2009. – Вип. 25. – Ч. 3. – С. 11–22.

Чекан О. І.

асистент кафедри педагогіки і методики дошкільної та початкової освіти Мукачівського державного університету

УДК 371.333+004

ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНО-ОРІЄНТОВАНИХ ЗАВДАНЬ В СИСТЕМІ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

У статті проаналізовані основні типи програм, типи занять із використанням комп'ютерно-орієнтованих завдань. Визначено дидактичні принципи та дидактичні завдання щодо розроблення занять із застосуванням комп'ютерно-орієнтованих завдань у системі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій навчання. Проведено аналіз психолого-педагогічної літератури щодо інформаційно-комунікаційних технологій в освіті. Вивчено теоретичні засади проблеми інформатизації освіти. Визначено основку мету та завдання підготовки майбутнього педагога в інформаційних умовах. Вказані способи використання у навчальному процесі інформаційно-комп'ютерних технологій. Зазначено можливості використання комп'ютера при викладанні в поєднанні з традиційними засобами навчання. Вказані позитивні сторони комп'ютерної навчальної програми. Проаналізовані дидактичні завдання та методи що вирішують комп'ютерно-орієнтовані завдання. Опрацьовано структуру інформаційного масиву мультимедійного середовища та вказано її рішення. Запропоновано методичку організації роботи із використанням мультимедійного комп'ютерного середовища. Визначено етапи роботи з комп'ютерно-орієнтованими завданнями.

Ключові слова: комп'ютерно-орієнтовані завдання, інформаційно-комунікаційні технології, інформаційне суспільство, інфологічна модель навчального середовища, дидактичні принципи, дидактичні завдання.

Чекан О. І.

ассистент кафедры педагогики и методики дошкольного и начального образования Мукачевского государственного университета

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ КОМПЬЮТЕРНО-ОРИЕНТИРОВАННЫХ ЗАДАЧ В СИСТЕМЕ СОВРЕМЕННЫХ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ОБУЧЕНИЯ

В статье проанализированы основные типы программ, типы занятий с использованием компьютерно-ориентированных задач. Определены дидактические принципы и дидактические задачи по разработке занятий с применением компьютерно-ориентированных задач в системе современных информационно-коммуникационных технологий обучения. Проведен анализ психолого-педагогической литературы по информационно-коммуникационным технологиям в образовании. Изучены теоретические основы проблемы информатизации образования. Определены основные цели и задачи подготовки будущего педагога в информационных условиях. Указанные способы использования в учебном процессе информационно-компьютерных технологий. Отмечено возможности использования компьютера при преподавании в сочетании с традиционными средствами обучения. Указанные положительные стороны компьютерной обучающей программы. Проанализированы дидактические задачи и методы решающих компьютерно-ориентированных задач. Обработано структуру информационного массива мультимедийной среды и указано ее решения. Предложена методика организации работы с применением мультимедийного компьютерного окружения. Определены этапы работы с компьютерно-ориентированными задачами.

Ключевые слова: компьютерно-ориентированные задачи, информационно-коммуникационные технологии, информационное общество, инфологическая модель учебной среды, дидактические принципы, дидактические задачи.

Chekan O.I.

assistant of department of pedagogics and method of preschool and initial education Mukachevo State University

THE USE OF COMPUTER-ORIENTED TASKS IN THE SYSTEM OF MODERN INFORMATIONAL AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES OF TRAINING

The article deals with the basic types of programs and studies with the use of computer-oriented tasks. Didactic principles and tasks in elaboration of the lessons with the use of computer-oriented tasks in the system of modern informational and communication technologies of training are determined. The analysis of psychological and educational literature on these technologies in education is realized. The theoretical foundations of the problem of

Гуманізація навчально-виховного процесу

Спецвипуск 12

Слов'янськ – 2013

informatization in education are explored. The key goals and tasks in the training of future teachers in informational terms are determined. The methods of use of informational and computer technologies in the educational process are showed. The possibility of the use of computers in teaching with the traditional learning tools are mentioned. The positive aspects of the computer training program are mentioned. The didactic methods for solving computer-oriented tasks are analyzed. The structure of informational array of multimedia environment is elaborated and its solution is showed. The method of organization of work with use of multimedia computer environment is proposed. The stages of working with computer-oriented tasks are determined. The set of computer-based techniques, methods and learning forms on the basis of informational technology means in teaching sense are investigated. The role and the place of computer-oriented tasks in learning process of the institutes of higher education are determined.

Key words: computer-oriented tasks, information and communication technologies, informational society, infological model of the learning environment, didactic principles, didactic tasks.

Постановка проблеми. Пріоритетними напрямками розвитку освіти є формування високого рівня інформаційної культури кожного члена суспільства, впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховний процес.

На сучасному етапі інформатизація освіти розглядається як система взаємопов'язаних організаційно-правових, соціально-економічних, навчально-методичних, науково-технічних, виробничих та управлінських процесів, спрямованих на задоволення освітніх, інформаційних, обчислювальних і телекомунікаційних потреб учасників навчально-виховного процесу [2, с.159-170].

Сучасний період формування інформаційного суспільства вимагає становлення форм і методів системи освіти, які орієнтовані на формування підготовки фахівця. На першому місці виступають вимоги до підготовки спеціаліста, який міг би самостійно поновлювати знання та вміння, вести пошук, приймати рішення, аналітично оцінювати ситуацію, творчо генерувати ідеї. В даний час активно досліджуються шляхи інтеграції активних методів навчання з інтерактивними навчальними середовищами і комп'ютерними комунікаційними технологіями.

Аналіз актуальних досліджень. Філатов О.К. [9, с.256-280] розуміє інформатизацію освіти як:

- комплекс заходів, пов'язаних з насиченням освітньої системи інформаційними засобами, інформаційними технологіями і інформаційною продукцією;

Гуманізація навчально-виховного процесу

Спецвипуск 12

Слов'янськ – 2013

- методологію і стратегію вдосконалення відбору змісту методів і організаційних форм навчання, орієнтованих на розвиток особи навчаних, їх інтелектуального потенціалу, ефективну підготовку їх до життя і професійної діяльності в «інформаційному суспільстві».

Метою підготовки майбутнього педагога в інформаційних умовах є формування навичок застосування комп'ютерно-орієнтованих завдань у вузі, а пізніше – у професійній діяльності. Петухова Л. Є. зазначає, що завданням підготовки є не тільки навчити його виконувати вибрані операції у програмному забезпеченні, але й самостійно здійснювати пошук і засвоювати незнайомі операції, які йому будуть необхідні у професійній діяльності [4, с.226-230].

Як відзначає Ю.С. Брановський [1, с.145-150] в педагогічному сенсі нова інформаційна технологія навчання повинна містити сукупність прийомів, методів, форм навчання на комп'ютерній основі, на основі засобів інформаційних технологій.

Одним зі способів інтенсифікації зазначеного процесу і розв'язання вказаних протиріч є використання у навчальному процесі інформаційно-комп'ютерних технологій. На сьогодні завдяки дослідженням А.А. Давиденко, І.П. Дроздова, В.Я.Ляудіса, Ю.І.Машбиця, В.В.Рубцова та інших вчених [1, с.145-150], [5, с.7-11] найбільш повно розроблені психологічні основи створення комп'ютерних засобів навчання.

Дидактичний аспект проектування комп'ютерних засобів розроблений менше, хоча саме вирішення цього питання забезпечує ефективність застосування ІКТ у навчальному процесі. Так, загальнопедагогічні аспекти використання комп'ютера досліджували В.Ю.Биков, І.Є.Булах, М.І.Жалдак, В.К.Цонева; дидактичні аспекти, а також функції комп'ютера – В.В.Одегова, І.В.Синельник, Н.Ф.Тализіна; методику застосування комп'ютерів аналізували Т.В.Габай, Ю.І.Лобанов. Принципи використання інформаційно-комп'ютерних технологій під час викладання різних дисциплін досліджуються О.Г.Глазуною, І.О.Теплицьким, О.Ю.Афанасьєвою, Л.С.Глобою, С.В.Росохою, О.М.Джерджулою, М.М.Козяром, Ю.В.Лук'яненком, І.В.Сальник та ін. Активно працювали в цьому напрямі такі зарубіжні вчені, як Т.Барський, С.Бандерсон, Т.Ейджер, А.Лесгодс, Г.Кедровіч, Ф.Янушкевич та інші.

Метою статті є виділення основних типів програм, типів занять із використанням комп'ютерно-орієнтованих завдань, визначення дидактичних принципів, дидактичних завдань щодо розроблення занять із застосуванням комп'ютерно-орієнтованих завдань в системі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій навчання.

Виклад основного матеріалу. Застосування комп'ютерно-орієнтованих завдань педагогами змінює методи роботи зі студентами.

Комп'ютер стає інструментом, що організовує самостійну роботу і керує нею. Виконання практичних занять при вивченні різних тем дозволяє проводити роботу в індивідуальному ритмі - диференційовано з кожним студентом. При такому навчанні з'являється можливість використовувати різні підказки, які можна викликати на екран за короткий проміжок часу і отримати можливість виконати завдання, спираючись на допомогу.

Досліджуючи ефективність використання комп'ютерних систем, науковці відзначають, [3, с.3-6] що комп'ютери можуть бути з успіхом використані на всіх етапах навчальних занять. Використання комп'ютерно-орієнтованих завдань значно поширює можливості внесення різноманітних дидактичних вправ у навчальний процес, тим самим формується у студентів інтерес до заняття.

Комп'ютер може використовуватися на заняттях при викладанні дисциплін для подання текстової інформації, засвоєння навчального матеріалу в процесі інтерактивної взаємодії (вихованець-комп'ютер), повторення і закріплення знань, умінь і навичок; для підсумкового контролю і самоконтролю результатів навчання.

Комп'ютер має можливості продемонструвати через екран велику кількість потрібної інформації і не замінює традиційні засоби навчання, а лише доповнює їх. Тому виникає необхідність розроблення методики використання комп'ютера в конкретних навчальних ситуаціях; розроблення навчальних комп'ютерних програм, які б забезпечували поступове засвоєння знань. (навчальних, інформаційних, контролюючих, ігрових тощо). Комп'ютерна навчальна програма сприяє усуненню монотонності у навчанні, сприяє індивідуалізації навчання, надає можливість працювати одночасно сильним, середнім і слабким вихованцям, дає можливість самим управляти навчальною діяльністю. Програмований матеріал має бути цікавим і викликати позитивні емоції в дітей, розвивати бажання навчатися працювати з інформацією, розвивати творчі здібності, мати навчально – контролюючий характер.

Виконання комп'ютерно-орієнтованих завдань вирішує такі дидактичні завдання:

- забезпечує диференційований підхід у навчанні: електронний носій наповнений додатковою навчальною інформацією, з якою вихованець знайомиться в залежності від власного рівня знань;
- забезпечує інтерактивний підхід (постійне спілкування, подання правильних відповідей на поставлені завдання);
- сприяє підвищенню пізнавальної активності за рахунок різноманітної мультимедійної інформації;
- здійснює поточний контроль знань, при якому полегшується (само) оцінювання у навчанні.

Для того, щоб експериментально вирішити ці завдання можна використовувати такі методи як: особиста педагогічна практика, спостереження за навчальним процесом; анкетування; метод кількісного і якісного аналізу робіт.

У роботі із комп'ютерно-орієнтованими завданнями, важливим елементом заняття є ознайомлення із структурою інформаційного масиву мультимедійного середовища. Вирішити цю складну педагогічну проблему можна через введення у систему підготовки фахівців методик побудови інфологічної моделі навчального середовища.

Постановка комп'ютерно-орієнтованого завдання - один із мало відпрацьованих в педагогічній та методичній літературі етапів роботи на заняттях. (ціль, засоби, процес і результат) які є складовими системи підготовки до застосування КОЗ.

Методика організація роботи із використанням мультимедійного комп'ютерного середовища вимагає умінь інтегрувати його в структуру уроку як високопродуктивний засіб подачі інформації. Цей вид роботи в можна віднести до самостійної роботи під контролем викладача. Особливістю самостійної роботи є те, що її виконання повинно бути достатньо вмотивовано і організовано. Актуальною на цьому етапі роботи постає проблема стимулювання навчально-пізнавальної активності студентів. Якщо студент, залишається пасивним до поставленого завдання, то рівень його пізнавальних здібностей обмежиться лише відтворенням навчального матеріалу, що не створює психологічних умов формування знань та вироблення навичок пізнавальної діяльності.

Можна розділити роботу з комп'ютерно-орієнтованими завданнями на декілька етапів. На першому етапі розкривається дидактичний зміст завдання, ставиться навчальна мета роботи. В евристичній формі описується один із можливих варіантів виконання поставленого завдання. На початковому етапі впровадження мультимедійних навчальних середовищ студенти мають дотримуватися запропонованої послідовності виконання комп'ютерно-орієнтованого завдання. Набувши достатнього досвіду управління середовищами, вони намагаються самостійно вибудувати власну траєкторію досягнення поставленого завдання.

Використати весь навчальний матеріал, зосереджений у програмному комплексі мультимедійного середовища на одному занятті практично неможливо. Переважна більшість комп'ютерних навчальних пакетів переважана навчальною інформацією, яка може бути використана як для досягнення поставленої дидактичної мети так і для виконання додаткових завдань. Завдання викладача - виділити достатній перелік питань, сумарний об'єм знань, який забезпечить досягнення поставленої навчальної мети.

Другий етап роботи відводиться під самостійну роботу студента в інтерактивному режимі із комп'ютерним навчальним середовищем. Використання тільки одного пакету обмежує дидактичні можливості комп'ютерно-орієнтованих завдань. Тому більшість таких завдань виконуються із використанням декількох комп'ютерних програм. Виконання комп'ютерно-орієнтованих завдань має передбачати використання як текстових редакторів, перекладачів так і засобів відтворення музичних та звукових файлів. Зміст комп'ютерно-орієнтованого завдання може подаватися через підготовлений у текстовому редакторі файл-завдання. Першим кроком до виконання завдання є вивчення змісту текстового файлу. У практиці роботи була апробована велика кількість різних за форматом комп'ютерно-орієнтованих завдань. Найбільш практичними та ефективними виявились структуровані комплексні завдання. До складу такого завдання входить: - вступна частина, що формалізує мету роботи, та коротко описує програмне оточення даного завдання; - змістовна частина, що розкриває основний зміст завдання у вигляді переліку результатів, які необхідно досягнути в ході роботи за комп'ютером; - алгоритм роботи у навчальному середовищі.

Третій – заключний етап роботи спрямовується на отримання зворотної інформації про результати роботи за комп'ютером, підведення підсумків і аналіз досягнутих результатів самостійної роботи. При можливості оцінюється рівень досягнутих результатів через проведення оперативних педагогічних вимірювань. Більшість мультимедійних середовищ надають можливість проводити тестування з метою оцінки досягнутого рівня знань. Засоби тестування, інтегровані у мультимедійних середовищах мають обмежені можливості. Теорія педагогічних вимірювань вимагає, що контроль за якістю навчання повинен бути об'єктивним, систематичним та дієвим. Використовуючи тільки тестові технології, викладачеві важко забезпечити виконання всіх «функцій контролю: діагностичної, навчальної, виховної, організаційної, розвивальної, мотиваційно-стимулюючої.» [2, с.159-170].

Аналіз основних досліджень, що стосуються використання стандартних офісних пакетів дозволив трактувати напрацьований педагогічний досвід через систему комп'ютерно-орієнтованих завдань достатніх для досягнення цілей навчальної діяльності.

Методика застосування комп'ютерно-орієнтованих завдань в системі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій навчання знаходиться на стадії становлення. У сучасній педагогічній літературі відсутні методичні рекомендації щодо організації занять з застосуванням комп'ютерно-орієнтованих завдань.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Отже, основні типи програм, які можна використовувати при розробленні та впровадженні комп'ютерно-орієнтованих завдань поділяються на:

-тренувальні, комунікаційні (Інтернет), тестові системи, системи мультимедіа.

Нами виділені типи занять, на яких ефективно використовуються комп'ютерно-орієнтовані завдання, що дозволяють систематизувати науково-пошукову роботу над вивченням педагогічних аспектів використання інформаційних технологій.

Запропоновані дидактичні принципи розроблення занять із застосуванням комп'ютерно-орієнтованих завдань які дозволяють фахівцям самостійно створювати власні сценарії проведення таких занять. Множина індивідуальних траєкторій досягнення поставленого завдання обмежується кількістю груп, виділених за рівнем самостійної навчально-пізнавальної активності майбутніх фахівців.

Виконання комп'ютерно-орієнтованих завдань вирішує такі дидактичні завдання:

- забезпечує диференційований підхід у навчанні, тобто електронний носій, наповнений додатковою навчальною інформацією, з якою студент знайомиться використовуючи власний рівень знань;

- забезпечує інтерактивний підхід: постійне спілкування студента, подання правильних відповідей на поставлені завдання;

- сприяє підвищенню пізнавальної активності студентів за рахунок різноманітної мультимедійної інформації;

- здійснює поточний контроль знань, при цьому полегшується (само) оцінювання студента у навчанні.

Література

1. Брановский Ю.С. Педагогическая информатика /Ю.С. Брановский – Ставрополь, 1996. –206 с.
2. Давиденко А.А. Використання цифрової фототехніки у наукових дослідженнях /А.А. Давиденко — К.: Інформ.системи, 2009. — С. 159-170.
3. Информатизация освіти – провідний напрям підвищення результативності навчального процесу // Комп'ютер у школі і сім'ї. – 2011. – № 1(89). – С. 3–6.
4. Горобець С.М. Основи комп'ютерної графіки /С.М.Горобець. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 232 с.
5. Петухова Л.Е. Актуальні питання формування інформативних компетентностей майбутніх учителів початкових класів / Л. Е. Петухова., О. В. Співаковський // Комп'ютер у школі і сім'ї. – 2011. – №1(89). – С. 7–11.
6. Дроздова І.П. Методика викладання, педагогіка та психологія вищої освіти /І.П. Дроздова.- Х.: 2008. - 140с.
7. Жалдак М. І. Комп'ютерно орієнтовані засоби навчання математики, фізики, інформатики: [посібник для вчителів] / Жалдак М. І., Лапінський В. В., Шут М. І. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. – 182 с.

8. Кононець Н. В. Аспекти педагогічної майстерності викладача: розробка електронних підручників / Н. В. Кононець // Витоки педагогічної майстерності : зб. наук. праць. – 2009. – № 6. – С. 202–210.

9. Филатов О.К. Информатизация технологий обучения в высшей школе./ О.К. Филатов – М., 2001. – 283 с.

Мирошніченко Т.

аспірантка кафедри початкової і дошкільної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

УДК 378.22: 373.3:[615.85]

МОДЕЛЬ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ЕСТЕТОТЕРАПІЇ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ

У статті представлена модель процесу підготовки майбутніх учителів до використання естетотерапевтичних засобів у навчально-виховному процесі школи I ступеня, охарактеризовано структурні компоненти розробленої моделі.

Ключові слова: *модель, моделювання, підготовка майбутніх учителів початкових класів до використання естетотерапевтичних засобів.*

Мирошніченко Т.

аспірантка кафедри початкового і дошкільного образования Полтавского национального педагогического университета имени В.Г. Короленка

МОДЕЛЬ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ К ИСПОЛЬЗОВАНИЮ СРЕДСТВ ЭСТЕТОТЕРАПИИ В УЧЕДНО-ВОСПИТАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ

В статье обоснована модель процесса подготовки будущих учителей начальных классов к использованию средств эстетотерапии в учебно-воспитательном процессе школы I степени, охарактеризованы структурные компоненты разработанной модели.

Ключевые слова: *модель, моделирование, подготовка будущих учителей начальных классов к использованию эстетотерапевтических средств.*

Miroshnichenko T.

Post-graduate student of Poltava National Pedagogical University named after V.G. Korolenko (PNPU)

MODEL OF TRAINING OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS TO THE USE OF THE MEANS OF AESTHETIC THERAPY IN THE EDUCATIONAL PROCESS